

w serwisie internetowym [...], w wątku pt.: „[...]”, zamieściły kwestionowane przez Pana R. S. wpisy na jego temat, w zakresie obejmującym nr IP urządzeń, przy wykorzystaniu których zamieszczono ww. wpisy.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynął wniosek Pana R. S., (Skarżący), reprezentowanego przez Pana J. P. – radcę prawnego z Kancelarii Radcy Prawnego J. P. z dnia [...] listopada 2012 r., o nakazanie M. Sp. z o.o., (Spółka), udostępnienia na rzecz Skarżącego danych osobowych osób, które:

- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...]

w serwisie internetowym [...], w wątku pt.: „[...]”, zamieściły kwestionowane przez Pana R. S. wpisy na jego temat, w zakresie obejmującym nr IP urządzeń, przy wykorzystaniu których zamieszczono ww. wpisy.

Skarżący uzasadnił swoje żądanie zamiarem zainicjowania przeciwko osobom, których dotyczą wnioskowane informacje postępowania sądowego celem dochodzenia wobec nich roszczeń związanych z zarzucaną im nieuprawnioną ingerencją w ww. sposób (na skutek kwestionowanych wpisów) w sferę jego prawnie chronionych dóbr osobistych. Jak bowiem zaznaczył pełnomocnik Skarżącego, kwestionowane wpisy cyt.: „(...) w sposób bezpośredni i oczywisty naruszają dobra osobiste Pan R. S. takie jak: dobre imię, cześć, wizerunek (...)”. Pełnomocnik Skarżącego załączył do inicjującej przedmiotowe postępowanie skargi wydruki kwestionowanych wpisów z ww. portalu, przy czym z całokształtu materiału dowodowego sprawy wynika, że w chwili obecnej nie są one już publikowane na forum internetowym [...]. Wskazane wpisy stanowią komentarze na temat Skarżącego o obiektywnie negatywnym wydźwięku.

Pełnomocnik Skarżącego poinformował, że skierowany bezpośrednio pod adresem Spółki wniosek z dnia [...] listopada 2012 r. o udostępnienie omawianych danych osobowych (kopia wniosku znajduje się w aktach sprawy), został rozpatrzony odmownie.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie administracyjne, w toku którego ustalił następujący stan faktyczny.

1. Pełnomocnik Skarżącego wnioskiem z dnia [...] listopada 2012 r. w szczególności wystąpił do Spółki o udostępnienie danych osobowych w postaci numerów IP komputerów, z których dokonano wpisów na forum serwisu [...], znajdującego się pod adresem [...], w zakładce B., nazwa forum: „[...]”:
 - a) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
 - b) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],

- c) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- d) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- e) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- f) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- g) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- h) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...],
- i) w dniu [...] września 2012 r. o godz.: [...] pod pseudonimem [...].

W uzasadnieniu ww. wniosku pełnomocnik Skarżącego podniósł w szczególności cyt.: „(...) Pan R. S. dostrzegł konieczność podjęcia kroków mających na celu ochronę dóbr osobistych przez żądanie usunięcia powołanych wpisów i wystosowanie do ich autorów żądania przeprosin za naruszenia na gruncie postępowania cywilnego, rozważając jednakowo dochodzenie w tym postępowaniu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (...)”.

2. W odpowiedzi na ww. wniosek, Spółka w piśmie z dnia [...] listopada 2012 r. skierowanym do pełnomocnika Skarżącego podniosła cyt.: „(...) spółka nie jest uprawniona do przekazania Państwu numerów IP komputerów osób dokonujących wpisów na forum internetowym (...)”. Spółka powołała się przy tym na zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204 z późn. zm.) podnosząc cyt.: „(...) Zgodnie z art. 18 ust. 6 ww. ustawy, informacje o numerach IP komputerów mogą być udostępnione jedynie organom państwa na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań. Stąd w tym zakresie nie możemy uwzględnić Państwa wniosku i przekazać żądanych informacji (...)”.
3. W piśmie z dnia [...] marca 2013 r. skierowanym do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych Spółka potwierdziła, że dysponuje wnioskowanymi przez Skarżącego informacjami wskazując w szczególności cyt.: „(...) Spółka dysponuje numerami IP (i jedynie numerami IP) wymienionych (...) autorów wpisów, przetwarzając je (tj. przechowując) w zbiorze o nazwie [...] (...)”. Spółka przyznała przy tym, że odmówiła uwzględnienia skierowanego bezpośrednio pod jej adresem wniosku Skarżącego o udostępnienie mu interesujących go danych osobowych powołując się na art. 18 ust. 6 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną i podnosząc, że cyt.: „(...) informacje o numerach IP komputerów mogą być udostępniane jedynie organom państwa na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań (...) zwłaszcza w świetle wyroku i jego uzasadnienia WSA z dnia 12 stycznia 2013 r. (sygn. akt II SA/Wa 1112/12) (...) potwierdzającego poprawność stosowania art. 18 ust. 6 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną w przedmiocie udostępniania numerów IP podmiotom i osobom innym niż w nim wymienione (...)”.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), zwana dalej ustawą, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych osobowych (art. 2 ust. 1 ustawy). W świetle przepisów ustawy administratorem danych osobowych jest organ, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba, o której mowa w art. 3 ustawy, która decyduje o celach i środkach przetwarzania tych danych (art. 7 pkt 5 ustawy). Stosownie do brzmienia art. 7 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, pod pojęciem przetwarzania danych rozumieć należy jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie udostępnianie

i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Każda ze wskazanych w art. 7 pkt 2 ustawy form przetwarzania danych osobowych powinna znaleźć oparcie w jednej z przesłanek warunkujących legalność procesu przetwarzania danych osobowych, enumeratywnie wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy. Co istotne, materialne przesłanki przetwarzania danych osobowych wskazane w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy o ochronie danych osobowych mają charakter równorzędny i autonomiczny co oznacza, że spełnienie którejkolwiek z nich stanowi wystarczającą podstawę przetwarzania danych osobowych. W szczególności art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych zezwala na przetwarzanie danych osobowych, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa. Z kolei zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych, przetwarzanie danych jest dopuszczalne, gdy jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie podziela stanowiska Spółki, jakoby kierowany pod adresem podmiotu świadczącego usługi drogą elektroniczną (a zatem także Spółki) wniosek o udostępnienie danych osobowych użytkowników tych usług (a zatem – jak ma to miejsce w niniejszej sprawie – użytkowników portalu internetowego [...]), pochodzący od podmiotów innych niż organy państwa i uzasadniony względami innymi niż potrzeby prowadzonych przez nie postępowań (a zatem także wniosek Skarżącego) nie mógł zostać uwzględniony z uwagi na art. 18 ust. 6 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Stosownie do brzmienia ww. przepisu, usługodawca udziela informacji o danych, o których mowa w ust. 1-5, organom państwa na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań. Powyższy przepis istotnie kształtuje po stronie usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną obowiązek udostępnienia danych osobowych użytkowników tych usług organom państwa, na potrzeby prowadzonych przez nie postępowań. Tym samym art. 18 ust. 6 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną stanowi przepis prawa, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, nakładający wprost na określone podmioty określone prawa i obowiązki w zakresie przetwarzania danych osobowych użytkowników usług świadczonych drogą elektroniczną. Organy państwa powołujące się na potrzeby prowadzonych postępowań, są zatem uprawnione do pozyskania niezbędnych dla tych celów danych osobowych użytkowników usług świadczonych drogą elektroniczną, a przetwarzanych przez podmioty świadczące te usługi – legitymują się bowiem przesłanką zezwalającą na takie ich przetwarzanie określoną w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Istnienie omawianego art. 18 ust. 6 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną w żadnym razie nie wyklucza jednak przetwarzania danych osobowych użytkowników usług świadczonych drogą elektroniczną w sytuacji, gdy spełnione zostaną inne przesłanki przetwarzania tych danych określone przepisami ustawy o ochronie danych osobowych, samodzielne i niezależne od przesłanki z art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych – np. przesłanka z art. 23 ust. 1 pkt 5 tej ustawy. Stosownie do brzmienia art. 16 ust. 1 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, do przetwarzania danych osobowych w rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych w związku ze świadczeniem usług drogą elektroniczną, stosuje się przepisy tej ustawy, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej. Na tle omówionych regulacji ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oczywiście nieuprawnionym byłby wniosek o wyłączeniu stosowania - w procesie przetwarzania danych osobowych użytkowników usług świadczonych drogą elektroniczną - art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych.

Odnosząc powyższe do okoliczności rozpatrywanej sprawy wskazać należy, że w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosek Skarżącego o udostępnienie

mu danych osobowych użytkowników forum internetowego [...] znajdujących się w posiadaniu Spółki (tj. informacji o adresach IP urządzeń, z których zamieszczono te wpisy) znajduje prawne uzasadnienie w art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych i jako taki powinien zostać przez Spółkę uwzględniony.

Skarżący uzasadnił ww. wniosek niezbędnością żądanych danych z punktu widzenia możliwości dochodzenia wobec autorów kwestionowanych wpisów jego roszczeń związanych ze stawianym im zarzutem bezprawnej ingerencji w sferę jego dóbr osobistych,.

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.), ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny (§ 1). Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych (§ 2). Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym (§ 3). Należy zgodzić się z argumentacją Skarżącego, iż zindywidualizowanie autorów kwestionowanych wpisów stanowi niezbędny warunek dochodzenia przeciwko nim roszczeń związanych z zarzucaną im bezprawną ingerencją w sferę jego dóbr osobistych. Przepisy normujące procedurę cywilną wymagają bowiem, aby każde pismo procesowe zawierało oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników, oznaczenie rodzaju pisma, osnovę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności, podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika, wymienienie załączników, a gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno ponadto zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz przedmiotu sporu, pisma zaś dalsze - sygnaturę akt (art. 126 § 1 i § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.).

Mając na uwadze powyższe, niezbędność dysponowania przez Skarżącego informacjami indywidualizującymi osoby, przeciwko którym zamierza on skierować powództwo w związku zarzutem nieuprawnionej ingerencji w sferę jego dóbr osobistych, nie budzi wątpliwości. W sytuacji, gdy Skarżący nie dysponuje zasadniczo żadnymi informacjami o osobach, które w określonych datach i godzinach, posługując się określonymi pseudonimami bądź występując całkowicie anonimowo, zamieściły na forum internetowym forum.poranny.pl kwestionowane wpisy na jego temat - poza tymi, które wnikały z ich opublikowania (tj. – oprócz dat, godzin i treści publikacji - pseudonimami, którymi posłużyły się te osoby w celu ukrycia swojej tożsamości), zasadnym jest przyjęcie, że podejmowanie przez niego działań służących ustaleniu tożsamości tych osób, w celu pociągnięcia ich do odpowiedzialności cywilnej w związku z treścią tych publikacji, mieści się w pojęciu jego prawnie usprawiedliwionych celów. Oczywiście jest, że pozyskanie (przetwarzanie) danych osobowych w ww. celu w każdym przypadku zostanie uznane przez osoby, których dane te dotyczą, za sprzeczne z ich interesem. Okoliczność ta – zwłaszcza mając na uwadze prawne gwarancje obrony przed roszczeniami strony przeciwnej – nie świadczy jednak o naruszeniu ich praw i wolności. Przyjęcie przeciwnego stanowiska skutkowałoby bezzasadną ochroną tego, kto mógł dopuścić się bezprawnej ingerencji w sferę prawnie chronionych interesów innej osoby (zwłaszcza przekonany o anonimowości, jaką gwarantuje mu sieć internet) przed ewentualną odpowiedzialnością za jego

działania. Jak podkreślił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 3 lutego 2010 r. (sygn. akt II SA/Wa 1598/09) cyt.: „(...) prawo do swobodnej, anonimowej wypowiedzi, nie może chronić osób, które naruszają prawa innych osób, od odpowiedzialności za wypowiedziane słowa. W sieci nikt nie jest i nie może być anonimowy. Wprawdzie ustalenie tożsamości danej osoby może być utrudnione, jednak z uwagi na to, że każdy komputer zostawia w internecie ślad – adres IP, za pomocą którego można ustalić komputer, z którego dokonano wpisu, stwarza to możliwość pośredniego ustalenia tożsamości osoby, która dokonała tego wpisu (...)”.

Reasumując, w ocenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych Spółka bezpodstawnie odmówiła Skarżącemu udostępnienia wnioskowanych danych osobowych autorów kwestionowanych wpisów wskazanych w inicjującej przedmiotowe postępowanie skardze, uniemożliwiając mu tym samym podjęcie dalszych działań służących takiej identyfikacji autorów kwestionowanych wpisów, która pozwoli na skuteczne zainicjowanie przeciwko nim planowanych postępowań sądowych.

Stosownie do brzmienia art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, w przypadku naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności uzupełnienie, uaktualnienie sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych. Mając na uwadze okoliczności przedmiotowej sprawy, Generalny Inspektor upoważniony jest – na mocy powołanej regulacji – do nakazania Spółce udostępnienia na rzecz Skarżącego wnioskowanych przez niego danych osobowych autorów kwestionowanych wpisów w zakresie informacji o adresach IP urządzeń, z których zamieszczono te wpisy.

Dla potwierdzenia słuszności prezentowanego w niniejszej sprawie stanowiska raz jeszcze powołać warto wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 lutego 2010 r. (sygn. akt II SA/Wa 1598/09), w którym wskazano w szczególności cyt.: „(...) uczestnik postępowania posiada informacje o dacie logowania, pseudonimach osób dokonujących tej czynności i treści dokonanych wpisów. W ocenie Sądu, powyższe informacje, zestawione z numerami IP umożliwiają jednoznaczne określenie tożsamości osób, które naruszyły dobra osobiste uczestnika postępowania. (...) żądane przez uczestnika postępowania adresy IP stanowią w niniejszej sprawie dane osobowe w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, a nakazanie ich udostępnienia stanowi realizację dyspozycji ust. 2 tego przepisu, tzn. stworzy możliwość zidentyfikowania osoby, bądź osób, których tożsamość można określić pośrednio. (...) sam adres IP komputera nie wystarcza do wskazania osoby, która z niego korzystała, ale w zestawieniu z innymi informacjami pozwala przypuszczać, że jej tożsamość można ustalić. W ocenie Sądu, identyfikacja tej osoby nie musi być związana z nadmiernymi kosztami, czasem lub działaniami (...)”.

Tytułem uzupełnienia, wobec argumentacji zawartej w korespondencji Spółki z dnia [...] marca 2013 r., nadmienić należy, że jakiegokolwiek decyzje organu ochrony danych, czy orzeczenia sądów administracyjnych zapadłe w innych sprawach, nie mają decydującego znaczenia z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Niezaprzeczalnie natomiast możliwym jest powołanie – w opozycji do stanowiska Spółki – orzeczeń sądów administracyjnych zapadłych w sprawach analogicznych do rozpoznawanej, nie kwestionujących zasadności kierowanego pod adresem podmiotów świadczących usługi drogą elektroniczną – nakazu udostępnienia numeru IP dla potrzeb sądowych (por. m. in. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 maja 2011 r. sygn. akt: I OSK 1079/10).

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Na podstawie art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa).